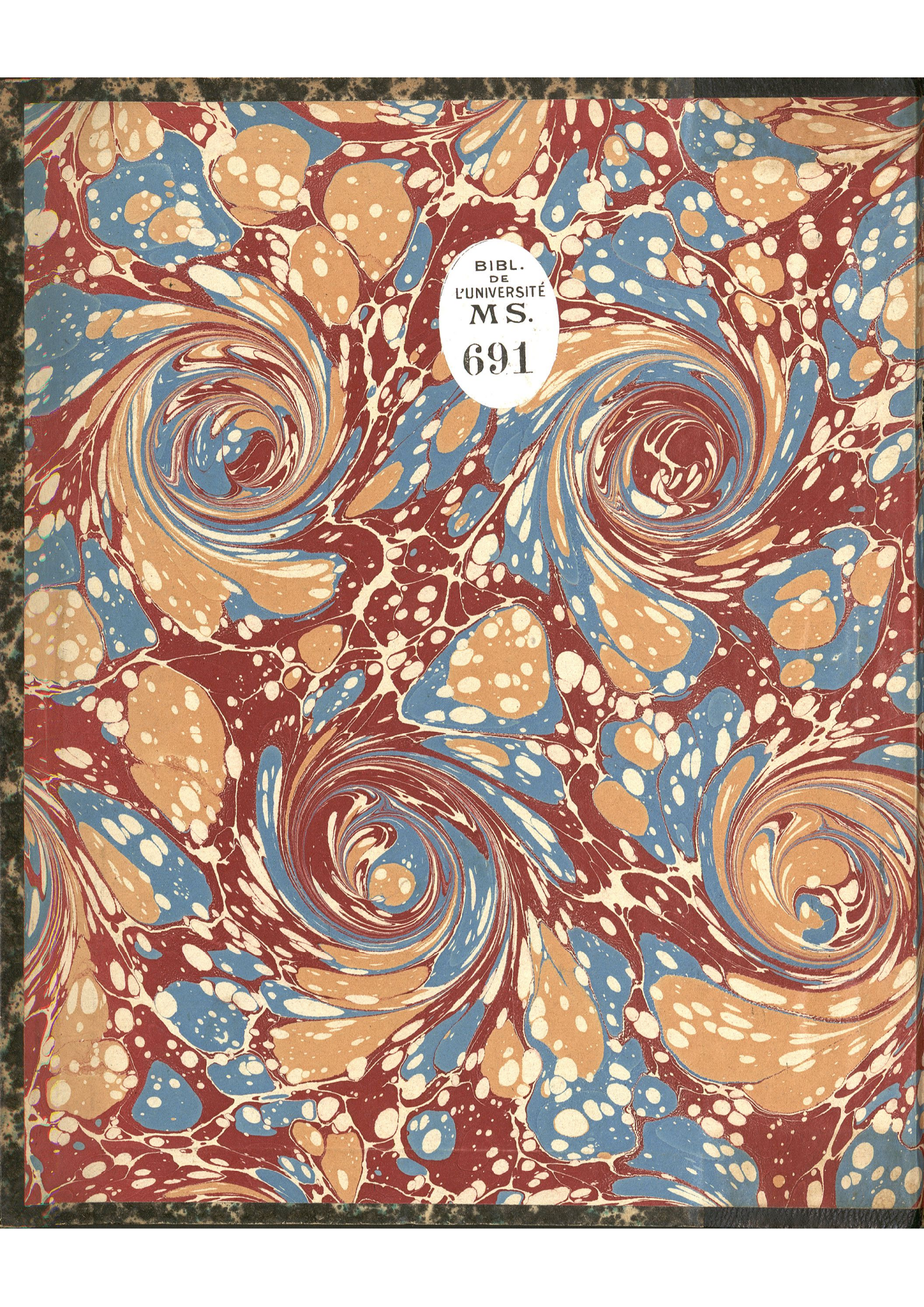

BIBLIOTHEQUE DE L'UNIVERSITE

FACULTÉ
DE
THÉOLOGIE
DE PARIS
THÈSES

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
M.S.
691

The image shows the front cover of a book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern. This pattern consists of large, swirling, cell-like shapes in shades of deep red, blue, and ochre, separated by thin veins of cream. The overall effect is a complex, organic, and visually busy texture. In the center of the cover, there is a small, white, oval-shaped label. This label contains black text that identifies the book's location in a library collection.

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.

691

Volume de 318 feuillets
(moins 33, 143, 220, 228, 239, 272, 301, 302)

20 juil. 1912.

Thesis

De supremo Ecclesiae magisterio ad controversias fidei dirimendas
in Curia Parisiensis Academiae

tuenda

a magistro J. Paltin, Diocesis Metensis sacerdote, ad Baccalaureatum Candidato.

Paltin
Petite du diocèse de Metz
au Séminaire St Sulpice

à St Sulpice

Antiqua

Antiqua

De antiqua Ecclesia in antiqua et antiqua

in antiqua Ecclesia

Antiqua

De antiqua Ecclesia in antiqua et antiqua

Antiqua
De antiqua Ecclesia in antiqua et antiqua

Antiqua

286

De Existentiâ magisterii infallibilis in Ecclesiâ
ad dirimendas fidei controversias.

Statu questionis.

Quicumque Divinam Christi missionem agnoscunt, simul
necessitatem pro hominibus in aliqualem professionis doctrinae christianae unitatem
conveniendi sentiunt. Christus enim non tantum exemplum persuasionis sed
etiam doctrinae valet revocatione homines docere dignatus est quâ ratione
patrem in spiritu et veritate honorarent; quam quidem doctrinam, donec ad fidei
consummationem pervenerint, omnes sub dispensatione salutis profiteri necesse est.
At vero in aliquantâ formâ illius unitatis doctrinalis, seu fonte e quo sit
haurienda vera Christi doctrina, valde dissensum inter se Catholici et Evangelici
Protestantes quippe etiam Scripturam diverso modo interpreta-
tam, ut inconvulsam fidei regulam ad quam sit confugiendum et prosequendum
in omnibus quæ mortali de rebus Religionis controversiis, agnoscunt.
Sed cum a consensu unitatis separati sint, jam circa commune fidei veritatem
congregari nequeunt et in varias abeunt sententias quæ ad duplex præter-
sim Systema referuntur.

I^{um} Systema rationis absolute independentis a Socinianis
reformationis tempore inductum, a Rationalistis recentiori ætate in quâ
præsertim invaluit Hugièrmodi viror, promotum fuit. Sociniani etiam rationem
seu Sacrae Scripturae interpretem et fidei controversiarum iudicem statuerunt,

cujus Tribunali Doctrinam revelatam ita subjeiciant ut prodes repotent dam-
nabile et rejiciendum quicquid quod Optimum Superare videtur. Ex quo principio
Religionem quibuscumque mysteriis laporem sibi attrahunt.

II^{um} Systema Spiritus privati apud plurimos Lutheri et Calvini
Discipulos propugnatur. Juxta istorum theoriam, nulla est in terris auctoritas,
nullum magistrum cui librorum Sacrorum sensum genuinum invisceranti, inter-
num et absolutum Debetur Obsequium; privatius autem Spiritus Solus est interpret
cui omnibus, prout singulis aspirat, parendum sit. Quid sit autem ille Spiritus,
a Protestantibus noli quaerere; quot capita, tot responsa diversa; quin notionem
Communiter Admittam indicare queant. Aliis placet dicere eum esse quasi
Spiritus Sancti inspirationem mentisque illuminationem; alii eundem adaequant
internae hominis facultati quam undique, Sine Studio praerequisito, et Con-
naturaliter Dulce ab amaro Sine Urandi periculo Accernit. Quidquid sit autem
de talis illuminationis natura, Cur non effulgeat Simul et eadem omnibus Protestan-
tibus qui saepe diversi Diversas de Scripturae promunt Sententias, hic rursus
haerent anxietates et in assignanda talis Visionis causa Sudant Novatores.
Iste contendit illud interpretationis Verum omnibus quidem Concedi Sed prodest
ex prae legentis Conditionibus, si nempe ex Sincero veritatis amore Cordisque
puritate Sacrum aperiat librum; Dicit alter Verum illud esse mere grativum
ac proinde non volenti nec querenti Sed pro Divino placito Concedendum.

Nemo non videt quam parum sibi Cohereat ista Syste-
mata; unde a priori proest videntur insufficientia, Sed insuper jamjam
Inpositione resiliat Catholica, penitus sunt Vertenda.

Catholici nempe Contendunt Christum de normam
Societatis perfectae instituisse Ecclesiam, quae ipsius Doctrinam Contra

287

temporum vicissitudines hominumque fluctuationes integram Pothedit ad
omnibus Mendam traheret. Suam potestatem sub duplici forma exercet:
Magistra est in populis sibi commissis predicationis ministerio jugiter docendū;
testis est in definiendis et proponendis veritatibus quarum depositum a
Christo accepit; iudex est in dirimendis controversiis circa fidem tractis
et efformat tribunal authenticum et infallibile, a potestate seculari legi-
tima ad sitet componendas erectum cui inexcusata prerogativa ita
pro omni tempore concessa est ut in decernendo nunquam fallo
veritatis potest adjuicare possit.

Hinc tota in eo sita est controversia quod regula fidei quae, juxta
Reverentes, est Scriptura Sacra diversis modis interpretata, juxta doctrinam Catholi-
cam sit contra Scripturam et Traditionem sub infallibili Ecclesiae magisterio. Haec
quidem regula duplici constat elemento: uno Constitutivo id quasi materiali quod
est Verbum Dei sive scriptum sive traditum; altero directivo et quasi formali, quod
est Ecclesiae doctrinam proponens et dubia solvens. Scriptura namque et
traditio sunt regula mortua et inanimata cum per se sensum
omnino clarum non omnibus praebant et mentis humanae imbe-
cillitas requirat regulam vivam, seu auctoritatem doctrinalem quae
in Ecclesia est quidem sola invenitur. Ecclesia proinde regula fidei
proxima videtur quia inter fidem et Verbum Dei posita, ad illud daptetur, ipsi
vero propinquior est quam Verbum Dei quod propterea regula remota
videtur.

Statu quaestionis, variisque controversiis aspectibus delineatis,
jam stabilitiona remanet doctrinae Catholicae veritas et per consequens
systematum oppositorum falsitas luce clarius invehanda.

Statuitur Propositio:
Christus instituit magisterium infallibile
ad controversias fidei dirimendas.

Ad hanc probandam assertionem voce unanimi Consuevit
Sive Scriptura Sacra quae apud Auctores Suprema fuit auctoritate, Sive
traditio quae longam Doctorum Seriem a nouissima aetate ad Apostolos usque
Decurrit, ipsiusmet Christi Doctrinam in Scriptis Patrum consignatam
inconturbabiliter Vetat. Protestantibus tandem rationalistis qui salum argu-
mentorum vim forsam refragarentur, attendendum est, praesente Solius Rationis
humana lumine, Solum Ecclesiae iudicium requisitis gaudere Conditionibus,
cui obediendum sit.

I^{um} Argumentum e Scriptura Depromptum.

Nulla forsitan veritas in Scripturis apertius Declaratur quam
praesens de qua mouetur Disputatio. Nonne temeritatis limitet praedictus qui
ut Dubium rejiceret quod habemus in Veteri Testamento praefiguratum et
praementatum, in Evangelio paulatim preparatum et Constitutum, in Epistolis demum
tum verbis tum proxi Apostolorum Confirmatum.

A- In Veteri Testamento:

Ista Ecclesiae auctoritas praefigurabatur per Synagoga, Legem veteris Culmodi,
et millionem Prophetarum Continuum, quae Scitis figurae fuisse Sive Ecclisae
futurae, Contra totam utriusque Testamenti analogiam et Pauli dictum: « Omnia
in figuris Contingebant illis » Evidens est enim quod inter ambas Leges, veterem
Scilicet et nouam, saepe existerent analogiae et Similitudines quibus Constet

288

potteriam prius, licet quasi Complementum ad perfectionem. Quicquid prius in Veteri institutum fuit, in Nova lege sub forma perfectiori inveniri debet. Secus negandum esset huius Excellentiam prae cetera et mirum Verum humanarum ordinem quo Deus suorum operum vicem progressu quasi Successive voluit. Quam ergo Synagoga habuit auctoritatem, quis Ecclēsia negare audebit?

B- In Evangelio:

Ille tantae molis institutio quam in Veteri Testamento sub umbra figurarum prophetarumque praenuntiis praenuntiata videmus, quasi gratatim evoluitur, et aperte statuitur.

1° Quis ejus incunabula non agnosceret, cum Christus, Selectos per Judaeam homines Successive advocans, eisdem sibi Socios adiungit ut faciat eos potentes hominum, unigue ex eis minoris Petri Cognomen, quod quid Chaldaeum idem sonat ac lupus, quasi naturam et fundamentum illius Societatis per vocis significationem praefigurare vellet. Quod postea manifestum apparet, dum Apostolus mysteria quae Coeteris in parabolis pronunciat Selectis, incipit Sceleris aperire ut ad ipsi populos docere valeant. Hinc tandem institutioni aperte praefert Christus cum duodecim Apostolos ad eum quae perierunt Domus Israel in viam salutis per praedicationem reducentes sollemniter mittit eorumque Vocandi munus cum magna iam tunc potestate Confert: « Euntes, inquit, praedicare, dicentes: Quia appropinquavit Regnum Coelorum... Quicumque non receperit vos, neque audierit sermones vestros... amen dico vobis, tolerabilius erit terra Sodomorum et Gomorrahensium in die iudicii quam illi Civitati. » Si tanta sit Praconum auctoritas in Vocando praesumo Regni Christi adventu, quanta debet esse in Confirmanda quidem adventus veritate! Hinc et praeparatio et Velocitatio: In ipsamet institutio.

2° - Sed repetitas Christi promissiones, Constitutio-
nem quod Ecclesiam auctoritas authentica quae spondetur fore in
perpetuum doctrinaliter infallibilis. Quod quidem omnibus in manifesto est
si Consideretur munus Docendi pastoremque Apostoli traditum, necnon
obligatio obediendi fidelibus imposita.

Et si quidem hujus institutionis factum ex
munere docendi Apostoli commisso, inductibiliter vincitur. Cum jam ad
Salem venire vellet Christus, instituere statuit pastorale ministerium quod
apud homines ipsius vires gereret, sique suos quos elegit affatus est Apostoli:
«Data est mihi omnis potestas in caelo et in terra: Ite ergo docete omnes gentes,
«Docentes servare omnia quaecumque mandavi vobis» Certe clarioribus verbis
lappini nequit institutio auctoritatis doctrinalis in Ecclesia. Porro Supremum
Docendi munus non nisi per authenticam Revelationis sensum interpretationem
et Dubiorum, si quae oriantur, Solutionem, efficaciter exerceri potest. Quid enim
sit mandata Christi docere, nisi Revelationem proponere, tamque a falsis
interpretationibus vindicare, cum et ipsa sit Verbum Dei. Certe scilicet
quod Ecclesia in fidei controversiis virimendis errare possit, quomodo docere
valebit fideles servare omnia quae mandavit ei Christus, Cum verbum
sacrum suo Divino proponeret.

Porro quid obiciat talis potestatis Beneficium Solos spectare Apostolos
nec ad eorum Successores per Seriem temporum transmittendum; Sed inane.

Christus enim Apostolos allegit quati in perpetuum permansuros et ipsi
munus et officium Docendi ad finem usque mundi impertitur, dicens: «Docete
«Omnes gentes... ecce ego vobiscum Sum omnibus diebus usque ad Consummationem
«saeculi» Porro si haec postrema verba, ut patet in textibus parallelis et Com muni

289

Sacrum interpretatione, potestatem usque ad Saculi solutionem perduraturam
significand, nonne necessarium est ut Apostoli in successoribus cum eadem
auctoritate indesinenter veriscentur, quippe qui unam cum ipsis essent
personam moralem, unum Corpus docent, unum et idem magisterium. Ergo
Suprema potestas docendi, revelationem authenticam interpretandi, et fidei con-
troversias dirimendi Apostolice tradita, in ipsorum successoribus juxta perstet.

2) Quod ex munere pascendi Apostolice
tradito, non minus clare fluit. Christus, post suam a mortuis resurrectionem,
cum Petrum de ipsius amore ser interrogasset, quali similitudine fundamenti
ad magnum sustentandum Aedificium caperetur vellet, statim subdixit: «Pascere
«agnos meos... pascere oves meas». Et ipse postea Petrus ad Seniores scribit:
«Pascite qui in vobis est gregem Dei». Unde ovili Christi praeficiuntur pastores
sive Episcopi, quos, ait Sanctus, «posuit Christus regere Ecclesiam Dei».
Quid sint autem pastores, nisi sanum ovibus praebere pabulum et lupos
ab ovili repellere. Sicut ergo bonus pastor gregem suum nutrit et fovet et
ab omni periculo periculo; sic Ecclesiae, ut suum pateat gregem, fidelibus
sanam doctrinam praebere et ab insidiis haereticorum praecavere debet, quippe
qui perniciem et mortem in sacro ovili inferunt. Sed si nec ipsa agitat
fidei controversias dirimere, nec errorum fontem dignoscere et judicare et
Supremo Tribunalis actu condemnare possit, nonne mactenario qui periculi
tempore aufugit ne ovem de ore leonis arripiat, merito adaequaretur Ecclesiae.

3) Eandem cum officia in omni imperio
inter rectores et Subditos sint correlativa, non tantum munus docendi et
pascendi pastoribus vidit Christus, sed ipsimet fidelibus gravissimam
impositam obligationem doctrinale Ecclesiae magisterium audiendi. Idem de Apostolis

loquentem audiamus: « Qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit;
qui autem me spernit, spernit eum qui misit me ». *Alia* Cum sint Commem.
Vasset ut fraternam erga proximum delinquentem lanceant Correctionem,
Secundum primum id deinde, si oportuerit, etiam adhibitis testibus, hoc subdit:
« Quod si non audierit eos, dic Ecclesie. Si autem Ecclesiam non audierit,
a sit tibi sicut ethnicus et publicanus. » Quid autem sibi voluit hoc testimonium
nisi probens Apostolos fidei iudices constitui, quibus auditus, audiant ipsi
Christus, quibus spernit spernatur idem Christus, quorum Sententia, sub
duplici Excommunicationis et damnationis aeternae poena, stricto tenenda sit.
Nec ad solam temporis Apostolorum Ecclesiam, Sed etiam ad Ecclesiam omnium
temporum hanc institutionem spectare oportum est: quia Doctrina Christi,
quatenus Catholica, nullis temporis aut loci limitibus restringi apta est,
Sed in omnem terram tribus sonus ejus est in fines orbis terra verba ejus; et
idem proinde minimen est organum jugiter requirit, et nullum est tempus
in quo necessitas talis iudicis in Societate Christiana ad sitet componendas
non appareat. Imo, ut ita dicam, talis necessitas aliquatenus de die in diem
Crescere videtur, prout ab aetate apostolica longiori temporis hactenus
recedimus. Siquidem in Saeculo Christi Coevo, vividius in Cordibus omnium
figebatur fides quam ad Antiochenis multis locis daretur; Sed contra,
in Saeculis posterioribus est praesertim in hac miseranda nostra aetate,
incréduli et haeretici fere innumeri Doctrinam Christi cum furore et
ceperunt omnimodo aggrediuntur.

3° Porro haec auctoritas in talibus lapsis, ipsa
simul in perpetuum fore infallibilis significatur Saltem indirecte. Et enim Cum
Sedens Christi Trinitatem Confessus fuisset, statim ex ore magistri, in fidei

mercedem, Hæc verba audire metuit: « Tu es Petrus et super hanc petram edificabo
Ecclesiam meam, et portæ inferi non prevalebunt adversus eam » . Quid autem
sit Ecclesia de qua loquitur Christus nisi illa Societas in cuius sinu Recendi
debuerant, non jam promissiones tantum ad normam Iudæorum, sed ipsæ Christi
institutiones et mandata. Porro in his supra verbis, Solemniter promittitur portæ
inferi, id est, iuxta veterem loquendi modum qui provenire videtur ex eo quod
iudicia apud Orientales ad portas Civitatis sæpebantur, vel potius ex eo quod
portæ præ ceteris Civitatis partibus muniabantur, potestates inferi non
prevalebunt fore adversus Ecclesiam: Sciant tamen aliqui si doctrinam
sibi traditam Corruptam esse ad suggestiones diaboli, qui ut pater mendacii et
scurri, aures præbere possit, non enim jam illa dici poter Ecclesia Christi.
Atqui si id accidere nequit in Ecclesia, a fortiori nec in auctoritate per
quam illa essentialiter sustentatur et regitur, Secus fundamentum corrumpere
potest quis Corruat ipsummet edificium; quod certe ne Rationalistæ quidem
admittere possunt quin aperte rationi contradicant. Ergo inerrantia verum
Ecclesia promissum, quatenus ipsa fidei depositum habet, eo ipso indirecte
saltem promittitur auctoritati ad eam regendam instituta.

Sed eadem doctrinalis infallibilitas promittitur etiam directe.
Jam illud Petro, tanquam Ecclesie fundamento, promissum est Christus, dicens:
« Simon, ecce Satanas expulit vel ut exiraret sicut Arcturum; ego autem rogavi pro te
ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conversus confirma fratres tuos »
Certe claris verbis utitur Christus, quæ non solum de passionis tempore
dicta sunt sed et de tempore subsequente, Cum tantum privilegium inter varias
procellas quæ jugiter Ecclesie navem quatere debent, semper futurum sit neces-
sarium. — Quod Petro promissum, idem omnibus simul Apostolis postea inmisit

Christus: «Et ego rogabo Patrem et alium Paracletum dabit vobis, ut maneat
«vobiscum in eternum, Spiritum Veritatis qui apud vos manebit et in vobis erit»
«Ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia quaecumque dixerit vobis».
Certe infallibile ad magisterium quod tali gaudet efficaci et perpetua
assistencia Spiritus Sancti, Spiritus Veritatis, qui in eternum Ecclesiae praesens
omnem veritatem docere debet. Nec obiciant Recrutores vocem «in eternum»
non semper designare tempus infinitum; nam haec particula seriem maiorem
saltem longissimam, aduersariis non diffidentibus, indicat, ideoque Spiritus Sancti
assistencia non ad solos Apostolos restringi sed etiam ad eorum Successores
tendenti debet; siquidem ex Confesso ipsorum Protestantium, qualis videtur
ab Apostolis fundata Ecclesia, talis iugiter sibi Constans remanere debet.

Quoniam illud inuoluntaria privilegium expressissime Declarat
Christus jam ad Coelum ascensus, in solemnibus Apostolorum missione: «Veni
docete omnes gentes, docentes eas servare omnia quaecumque mandavi vobis:
et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad Consummationem saeculi»
Ad certe si neminem supponas intra seriem saeculorum in qua Apostolorum
Successores a tramite veritatis recedere debeant, dicere nequit Christum
cum eis assidere in cathedra praerit; quomodo ergo stabit promissum:
«Ecco ego vobiscum sum omnibus diebus». Minus, ut recte notat Card. Wiseman,
sed hanc in Scripturis frequentissimam Dei mentionem: «Ego ero tecum» semper
significatur auxilium Dei efficax ad missionis executionem. Porro sine Deo infal-
libilitatis, Episcopi missionem suam ^{adimplere} scilicet doctrinam Christi solum propagare,
non possunt. Saepe enim Venenum pro sano pabulo gregi praebent ad multo
pejoris mercenario fierent, qui ovile quidem vedent, oves autem non maculat. Ergo institutio
auctoritatis in docenda Christi doctrina infallibilis, in Evangelio apostolicissime Declatur.

291

C - In Epistolis:

Eadem veritas ex Apostolorum verbis et agendi ratione confirmatur.

1° S. Paulus verbis expressis auctoritatem et auctoritatis Supreme nobis revelare non potuit, cum Ecclesiam proclamaret Columnam et firmamentum veritatis. Non subdit rationem quam sibi proposuit Christus in instituendo tali magisterio: « Et ipse dedit quosdam Apostolos, quosdam autem prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem pastores et doctores ad Consummationem Sanctorum... in edificationem Corporis Christi, donec occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis filii Dei... ut jam non simus parvuli fluctuantes et circumferamur omni vento doctrine, in nequitia hominum, in astutia ad Circumventionem 22. 23. » Et quis non videat finem intentum, id est fidei puritatem, nullatenus obtinendum, si potestas docendi doctoribus tradita Suprema et infallibilis non sit et juxta omnes fidei controversias judicio irrefragabili dirimendi non includat. In Ecclesia prout admittere necesse est Tribunal doctrinale, infallibile et quidem in perpetuum, uti liquet ex verbis Apostoli: « Statim enim sunt pastores et doctores » donec occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei. Et hæc mirabilis spirituum unio in hoc mundo de pravitate hominum speranda non est, sed in Supernis tantum Consummabitur, ubi videbimus Deum stantem. Illud prout Corpus docet ad finem usque mundi perduraturum est, quia eadem fidei pericula jugiter præcavenda aut arcenda sunt.

2° Ipsi suam doctrinam interpretati sunt Apostoli per agendi rationem tum in transmittendis fidei veritatibus, tum in controversiis dirimendis. Jam die Pentecostes, Petrus, ut doctorum princeps, non semel ad populum orationem habuit ad primum auctoritatis doctrinalis mundo præbuit exemplum. Non recordati vobis Domini: « Exiit mihi testis in Jerusalem et in Judæa et in Samaria et usque

ad ultimum terrae, in diversas orbis regiones abeunt Apostoli, praedicantes ubique, praedicationem suam velut unicam credendi normam proponunt, Doctrinam alienam, etiam si ab Angelo doceretur, sub poenae anathematis prohibent, Contra falsos Doctores qui sibi docendi munus usurpabant sollemniter protestantur (Act. XV. 24). Quapropter « erant perseverantes fideles in doctrinā Apostolorum ». Non enim scriptorum opus praecipue verbum Doctrinam exponebant et, si postea quid scripsissent, istae litterae ad Ecclesiam iam fundatas mittebantur ut in doctrinā fidei iam acceptā confirmarentur; non ergo ex hoc inferas eas ad fideles scriptas fuisse quae singulis postea unica fidei regula fierent, nam, ad I. Petrum: « Omnis prophetia Scripturae propria interpretatione non fit ». Et alibi idem Apostolus de legendis fidei interpretationis sequelis ingemit, dum memorat in Scriptura inveniri « quaedam difficilia intellectu quae indocti et instabiles depravant, sicut et ceteras Scripturas, ad suam ipsorum perditionem ». Unde in proximam auctoritatem iugiter proponunt Apostoli. Item in celebri de legalium observatione controversia, licet singuli, ut fuit traditio, essent infallibiles, tamen pro normā futurorum Conciliorum, in Synodum conveniunt, qui difficultatem Supremo iudicio solverunt. Statim decretum mittunt fidelibus qui sine ulla contentione sed et cum gaudio et consolatione suscipiunt « quasi oraculum Spiritus Sancti pro et Apostolorum loquentis; ac demum Paulus « perambulabat Syriam et Ciliciam confirmans Ecclesias, praecipiens custodire praecepta Apostolorum et Seniorum ». Quis ad hoc cum obiectio non exclamaret: « Voilà l'acte; l'examen sans le Concile; l'obéissance sans examen après la Révision »!

Ad cunctas talis argendi rationes Directum est irrefragabile veritatis argumentum nobis praestans Contra quosdam hodiernae sectae Protestantes qui eo audacia Deventum ut ne in Apostolis quidem talem agnoscerent auctoritatem. Ut talem facilius valuerint Contra Patres adversarios ostendere oportet istam auctoritatem non solum

292

Apostolus esse perquam sed ad Successores transmittendum esse. Quod in variis
Scriptura locis sed praesertim in plurimis Viri Sancti Epistolis non semel huc clarius
legenti appareat. Sic ad praepositos Ecclesiae: « Attendite vobis et universo gregi in
quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei ». En Successores Apostolorum
qui regimini Ecclesiae praesiciuntur. Ad regimen Societatis Religiosae, ut ex dictis constat,
auctoritatem doctrinalem quae veram fidem tradat, controversiasque dirimat, necessariò suppo-
nit. Eadem autem esse istius Societatis verum propriumque Solum ex eo constat quod statim
addat Apostolus rationem sanctae vigilantiae Episcopis commendatae, ne scilicet doctrina
Christi per fallaces doctores quos « hypos rapaces, non parcentes gregi » vocat,
corrumperetur. Praecipit adhuc Timotheo, Ephesium Episcopo, munus docendi incutiat:
« Radica verbum, iusta opportune, importune... quia fac Evangelistae ministerium tuum imple »
Alia Eito officia Episcopi memorat: « Oportet, inquit, ut potens sis exhortari in doctrina sancto
et eos qui contradicunt arguere ».

Induplex, non tantum munus docendi Successores ibi transmittendum Apostoli,
sed et providendum ut illi sibi item idoneos ad idem officium Successores eligerent. Sic Paulus
ad Timotheum: « Ince audisti a me, haec commenda fidelibus hominibus qui idonei erunt
et alios docere » Item ad Titum: « Ideo relinque Cretae ut ea quae desunt corrigas
et constituas per civitates presbyteros, sicut et ego disposui tibi » Quid igitur sententiam
De Protestantium objectione, quod ideo doctrinam scriptam tradiderint Apostoli ut sit
omnibus ad Christum per seriem temporum convertendis, via et unica fidei regula, jam
compositum est: in his enim iisdem scriptis Apostolos sui praepositi testes habemus,
cum praeter Epistolas a se conscriptas tam assidue vigilare ad Ecclesias omnibus
praesiciantur idonei pastores qui eas docere valeant. Nonne ex hac agendi ratione videtur
deductus fidei regulam non a librorum lectione mutuandam esse, saltem non unice, sed ab ore
Doctorum in Ecclesia constitutorum qui perenni magisterio omnes Christi fideles erocant.

II^{um} Argumentum e Traditione desumptum.

Hæc quam satis jam probatam e Scripturâ Consequi-
mus institutio, ab universali Traditionis voce iterum affirmatur, sicuti nobis
abundantius constare potest sive per considerationem proxis Ecclesiæ, sive per
Vetustissimi Patrum testimonium, sive per prescriptionem. Sic de facto ad
ius possessionis deveniret, concludemus talem auctoritatem non tantum in Ecclesiâ
nigre a primævâ ætate ad hodiernam sed etiam tempus et locum requisitis quibus
institueretur.

1° Factum sui existentis satis in Ecclesiâ institui-
tione a primis Christianismi in cunabulis, quatenus aliquid externum et sensibile,
Historiæ testimonio ad H. Patrum scriptis fundatur. Quod quid enim de Traditione
Sentiant Protestantes et Sociniani, Dissiteri nequeunt demittenda esse facta quæ sunt
publica et notoria, maximi evidentis momenti, authenticis consignata et ab ætate
in ætatem transmissa monumentis; qui talia respiceret, nec illa Ordines facta
quibus tota Religio Christiana ratio nititur et sic in absurdum et linguam
symbolicum proneret. Atqui factis publicis, monumentisque authenticis
invicem constat, semper in Ecclesiâ, a primævâ sui institutione ad quidem ab
omnibus admittam fuisse auctoritatem in docendâ Christi doctrinâ et in Publicis
solvendis infallibilem. Quod certe in totâ Societate Christianâ a primis suis
semporibus admitti non potuisse manifestum est, quin reverâ ab Apostolorum
Traditione et ab ipso Christo Constitutum fuerit. Unde, ut ad Apostolos
usque Traditionis tramitem sequamur, Ecclesiæ primum et Patrum doctrinam
successive investigemus.

Et si quidem, hæc semper in Ecclesiâ
vigilante primum, ad pastorum iudicio comprehenderetur indurgetur de fide et moribus

293

litet, contendo statimque in hoc infero saltem agendi rationem omnium la
institutione et ordinatione Christi natam esse. Nam Christianismi præcones
certe non doctrinam proponendam e Scripturis hauriendam et, lumine rationis
præstante, detestandam, siquidem jam in auro Secundo saeculo, Sanctus Irenæus
testatur quod a fuerint multæ gentes Barbarorum qui in Christum Credebant
sine charis et sacramento ». Item, quotiescumque de dogmatibus proponendis,
de controversiis judicandis actum est, fideles libenterque juxta questionem solvendi
nunquam usurpandum sed soli Episcopi sive, ut primitus, inter se Communicantes
per litteras, sive, ut postea, in Conciliis congregati, rem agitam detestarentur,
fidei regulam proponendam. Præterea circa Montanistas, Sabellianos et alios Antiquos;
posteriori vero in causa Arii, Nestorii et Eutychetis et subsequentium hæresium
obtinuisse antiqua historice ecclesiasticæ monumenta attendat. Ecclesia
autem sua decreta fidelibus etiam interno assensu ita accipienda jubebat, ut
omnes rebelles aut conceperet anathemate percuteret et talibus statim Declara-
rent; ad certe cum tanto rigore procedere non potuisset nisi tunc viguerit
universalis et constantis apud fideles persuasio pastores affirmare magisterium
authoritatem et infallibile et quidem a Christo ordinatum. Si enim Ecclesia,
jam ab incunabulis, in hac essentiali Constitutione a fidei tramite recessit,
quid de ipsi promissa inflexibilitate actum est; quid de illius sanctitate
quam tamen ore unanimi cum Patribus Nicænis profitemur? Nisi Ecclesia
jure Divino polleret Concitatat de Religione litet Judicandi et omnes ob-
dientiam perstrictius detestaretur, etiam in exposita excommunicationis pena,
Periculi, jam Periculi sat ut istam Christi spem, præcunctis ipsis hys.
tollit, sed humanam iniquitatem et arrogantiæ tum invariabile potestatem supremi
judicii proinde indubitam, tum per inauditam tyrannidem gravissimis peris

sine ullo propterea jure, filios suos intactam fuisse? Hocceine videntur
sanctitatis insignia!

2) Hæc autem Ecclesiæ prædix non infirmum
reperit munimen et adiutorium in lapidibus S. Patrum testimonio qui in eandem
Adversari possunt ut graves Ecclesiæ quæ testes facti, ut superius dixi, ex natura
sua publici, notorii ac summi momenti. Quorum quidem si Scripta attente
perlegeris, illos viduis sæpe sapienter proclamantes Ecclesiam lucem mundi,
veritatis fontem, fidei Romaculum, oraculum quæ profert veritatem longue
ubique legitur vel etiam tam nominantes, obsequem Spiritus Sancti assisten-
tiam, sponsam sine macula quæ nunquam a Christo recedere aut deinde
rari potest Sed potius fingitur Servatura est illud auctoritatis doctrinalis et
infallibilis privilegium

Inter innumeros hujus veritatis testes, quidam breviter
citare Sufficiat. Sic jam S. Ignatius, Christo fere Coævus, in sua ad Ephesios
Epistola: « Jesus Christus Sententia Patris est ut et Episcopi, hoc tractus tenet Constituti, in
Sententia Jesu Christi Sunt. Unde docet vos in Episcopi Sententiam Concurrere »
« Est enim regia quædam via, subdit S. Epiphanius, nimirum Ecclesia Dei ac
Veritatis iter... Legite itaque, Sanctæ Dei Ecclesiæ filii, qui certam fidei regulam agnos-
citis ac viam veritatis inceditis, ne vos contraria voces abstrahant » Item S. Hieronymus
aliis verbis: « Ecclesiæ prædicatio firma et vera regula est quæ una et eadem salutis
via in universo mundo ostenditur » Item Sanctus Doctor qui primus Longam
instituit ex professo Disputationem Contra hæreses, ipsis ubique opposuit non Scriptu-
ram tantum Sed et præsertim Ecclesiæ Traditionem et doctrinam, Cujus firmi-
tatem a propria repetit radice, scilicet a Spiritu Dei: « Vera fides a Spiritu
Dei tanquam præclarum depositum et commissum Dei donum in Ecclesiâ cen-

294

in bono vase custoditur; in quo nunquam deterioratur, neque vas deteriorari permittit. Idem Spiritus pignus est indefectibilitatis et Confirmatio fidei; ideo enim Deus in Ecclesia posuit Apostolos, prophetas et doctores cum omni alia operatione Cujus illi participes non sunt qui Ecclesie non adherent &c.

Item Cyprianus in suis adversus haereticos Descriptionibus non modo contendit Scripturas non ad privatum Cujusque judicium esse interpretandas bene vero ad sensum Ecclesie, sed haereticos qui aberrant doctrinam Apostolorum ab Ecclesia non rite intellectam fuisse, acerrime oppugnat, Speciatim in hoc motivo quod Spiritus Sanctus quem a procuratorem Dei et vicarium Christi nuncupat, non permittat Ecclesiam aliud praeter doctrinam Christi docere: «Age nunc, inquit, omnes Ecclesie erraverint. Nullam respoñdit Spiritus Sanctus, nisi eam in veritate deduxerit, ad hoc missus a Christo, ad hoc postulatus de Patre, ut esset doctor veritatis; neglexit officium Christi vicarius, sinivit Ecclesiam aliter credere quam ipse per Apostolos predicabat»

Audiamus et ipsam Chrysostomum de perpetua istius doctrina stabilitate loquentem cum sua solito eloquentia: «Si Ecclesiam oppugnet vincere nequit, Ecclesia est ipso caelo fortior. «Caelum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt». Quae verba? «Ego et Petrus et super hanc petram edificabo Ecclesiam meam... Domini pignus habeo. Non propriis sum fretus viribus: Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad Consummationem saeculi. Christus mecum, quem timebo.» Non minus evidenter infellicibilitatem Ecclesie adversus haereticos proclamans S. Leo: «Quanta divinitus soliditate munita est, inquit, ut eam neque haeretica inquam corrumpere pravitas, nec prava potuerit superare perfidia.» Item Bernardus S. Gregorius magnus: «Sancta Ecclesia in hoc saeculo a catholica fide nequaquam deficit. Portae inferi non prevalebunt adversus eam. Portae inferi haereticos sunt.»

Sic igitur in idem Principium Ecclesie praevis et beatorum Patrum
Sententia. Unde cum S. Vincentio Lirinensi jam Concludere fas est: «Nemini
licet praeter id quod Ecclesia catholica usquequaque Evangelizat, accipere... Christi
Ecclesia Sedula et Cauta depositorum apud se dogmatum Custos, nihil in his unquam
permittit, nihil minuit, nihil addit a Catholico Consensum Patrum ne quid sibi
temere contemnendum forte arbitretur. Hos ergo in Ecclesia Dei divinitus per
tempora et loca dispersatos, quisquis in sensu catholici dogmatis unum aliquid
in Christo sentientes contempserit, non hominem contemnit sed Deum ».

Solum autem testimonio etiam digni possit ipsorum haereticorum testi-
monium. Si enim unum ex eis reperis qui ab exordio sui erroris aliquam
auctoritatem in Ecclesia doctrinalem non agnoverit, cum saepe a Sententiis Sum-
morum Pontificum ad Concilium appellavit vel ab uno Concilio ad aliud; omnem
Sententiam modo recusabandam auctoritatem, quando, ubique condemnati, jam non habe-
ant judicem ad Regis Sententiam appellandum et tunc sibi vel suae Sectae
arrogabandam controversiarum dirimendi potestatem. Non aliam ipse Lutherus sentit
ad hanc.

2° Facto, seu Existentia istius tribunalis in Ecclesia
Stabilita, jam probandum remanet istud per temporum Seriem incipere non potuisse.
Ad hoc, praescriptionis argumento quo Cyprianus haereticos jam oppugnabat,
utamur et nos. Cuiquam principum incensurum quod nec ipsi Protestantes
negare audeant, inuicemus possessionem tribunalis doctrinalis in Ecclesia tempore
reformationis certe existenti. Nam omnes gentes Christiani, tempore quo
haereticum propugnabant Lutherus ejusque secta, crediderunt vixisse in Ecclesia
judicem ad dirimendas fidei controversias infallibilem; quod historia nonne constat
tum apud Occidentales, si paucos recipias reformationum praecursores, tum

295

apud Orientales, etiam a Romanâ ecclesiâ jurgidum separatos, uti Graeci, Jaco.
Erat qui necessitatem auctoritatis ad dubiâ fidei solvenda agnoscens, eam
suis ecclesiis adscripsit.

Atqui talis possessio est prorsus legitima, nec ab eâ
quomodolibet deturbari potest ecclesiâ quin aperte violentur æquitas et rationis
juræ intubia. Quid enim tali opponitur possessioni? Rerum hæretici humanam
istius tribunalis electionem nobis opponunt. Sed rationi evidenter valedicunt.
Respondeant nempe, si quid sinceritatis habeant, quandonam institutum fuerit
huiusmodi magistrum? Atque, non jam Graecorum schisma, cum et isti
nobiscum concordant in admittendâ auctoritatis doctrinalis necessitate id certe
a nostrâ Communionem separati hoc dogma mutare e Romanâ ecclesiâ non
consensissent. At nec antea, cum tanta innovationis nec tempus, nec locus,
nec auctor, nec ullæ prorsus circumstantiæ ab adversariis indicari queant.
Unde non ab ecclesiâ processit tanta institutio, sed nec procedere potuisset. Quid
nempe sibi persuadere possit ecclesiâ in re tanti momenti, tam practica, tam
passionibus humanis appetita, constitutioni suæ essentiali derogare potuisse
sine resistentiis historice notis, sine protestationibus tam fidelium, tum præsertim
adversariorum qui semper sunt intenti ut, si quid vitii in societate catholica
invenirent, statim totis viribus reclamant. Sed et totus ipsum corpus docuit
ecclesiâ. Si enim tantum factam fuisse mutationem supponere velit, jam omnes Epit.
Copi qui ante Concilium Nicænum vixere, quorum plerique fidem in testamentis
strenue Confessi sunt, vel usurpationis jurum indebitorum, vel ignorantia circa
essentialitatem ecclesiæ naturam, inculpandi essent; ad quod tale probrobum huius marty-
rum legioni impendere non aubesceret? Insuper fideles isti ad mitti inferiores
vel eandem constitutionem ignorantes vel pigri suorum jurum contra Superiorum

usurpationem defensores fuissent, quod gratuitum et impossibile. Eandem
heretici quas Patres soluti filios rebelles e semine matris Ecclesiae gererant,
illam accusationem in ejus auctoritate retorsissent, utpote qui Ecclesiae
puritatem per damnatas novitates adulterarent. Ergo reapse hoc dogma
ab Apostolis proindeque ab ipso Christo venisse probatur; et impossibile omnino
apparet ut de aliis fonte decedens tempore effluat.

Est vero non homines tantum, ut recte notat quidam
hodiernae aetatis auctor, sed et Deus Caeli, si Providentiae ejus tantisper
Credatur, obesse non omisit ne immita hujusmodi infallibilitatis
dogma, apud Ecclesiam unquam reciperetur. Quomodo enim, tam cito
post suam a terrore Attentionem, tamque diuturne permittit quod suam
quam fundaverat Ecclesiam universim prevalere non modo errorem, sed et
principium errorum adeo irremediabile, ut tota ejus doctrina inter
superstitionibus fuerit factata et successor Patri illius Super quem
Christus designandam declaraverat Ecclesiam, factus fuerit, juxta
plurimos Protestantet, ipse antichristus? Certe potius inferi tunc
prevaluisse adversus Ecclesiam et Christus qui futura providebat,
suam assistentiam efficacem Apostolis ipsorumque successoribus usque ad
consummationem Saeculi, si a tramite veritatis ad viam erroris declinare
debuerant promittere non potuisset, quin cathedram penitentiae fovere
dicatur.

Ergo pro praescriptionem humanam, imo, ut ita dicam, divinam,
non secus ac per historiam ecclesiasticam et Patrum testimoniorum discussionem, probatur
et Traditione fuisse institutam a Christo magisterium in dubiis fidei solvendis infallibile.
Atunde talis auctoritas, interrogata tantum ratione, a Christo instituta apparet.

296

III^{um} Argumentum e ratione desumptum.

Ille Supremus et infallibilis controversiarum iudex a Christo institutus est qui prout Ecclesia necessarius est ut ipsa suo rite fungatur officio. Atqui tribunal publicum quod Suprema polleat potestate ad Legem definienda et controversias fidei dirimendas cuius natura et finis Ecclesia.

A- Id exigit natura sui Ecclesiae Constitutio.

Quid enim Ecclesia, nisi regnum et civitas? Scripturam Constituentibus perspectum est conditam esse Ecclesiam amplissimi instar regni quod, Deo mediante, omnes homines comprehenderet. Verba Domini Angeli Mariam alloquentis: « Regnabis in domo Jacob in eternum » non indicant principatum temporalem sed ipsam quam Christus fundavit Ecclesiam. Porro admissit huiusmodi regno videtur esse nihil eorum praesidiarum esse quae ad rectum regimen, Subditorumque salutem providendum necessaria sint. Ut nullum est bene ordinatum regnum in quo non sint Constituti iudices qui Praetatas de jure publico aut de interpretatione Legum dirimant lites, quorumque Sententiae obtemperandum sit? Quis enim Contentionibus, Dissidiis ac licentiae ponatur modus? Quo ruerent imperia, si jam unicuique Civium liceret, devocatis ad proprium iuramentum caedis, privato inherere iudicio et Leges suo libitu interpretatas servare, perinde ac si nulla foret luenda iustitiae praeposita potestas. Sed naturam igitur Ecclesia pertinet ut in ea semper vigeat auctoritas externa ac visibilis ad quam finiendae referantur controversiae; alioquin, distinetur in contraria mentibus, jam non detecta Christi sponsa, filios habens subditos in charitate, sed potius Synagoga Satana dicenda esse Ecclesia, in qua nullus modo Deus symptomatica discordia inhabitat.

In Sacris Letteris sub nomine civitatis saepe etiam figuratur Ecclesia id quod ipsi rectores praefecti Christi, horum munia pastoralis officio

adeguavit. Quando Supremum in omni Ecclesia primatum Petrus Solemniter
Pontificatus, sic cum attentus est: « Satec oves meas... Satec agnos meos » Item et
Paulus sic vigilantiam in populos committos Episcopis inculcat: « Attendite
vobis et universo gregi in quo vos Spiritus Sanctus prout Episcopos regere Ecclesiam Dei
sed si Ecclesia sit ovile, si Episcopi gregis duces, quoniam sint pastorum officia
jam quærendum est. Nonne hæc inter cætera urgent, ut viam quam sequatur
et salubria præcæa gregi commoneant? Quoniam autem ovium officia? Nonne
consequens est ut pastorum vocis aures præbendo attentas ut quam illi docendo
inducant viam, fideliter observent? Si enim ad nulum hinc et inde se dispe-
gerent oves, in abrupta cito præsumperant et lupis insidiantibus dissepanda
objicerentur præda. Itæ Ecclesiæ cum ovili mira comparatio non obscure indi-
cat quam promptus fidelium animus ad mandata pastorum haberi debeat.

B- Quod Constitutio Ecclesiæ requirit magistrum,
illud infallibile futurum esse demonstrat ipsiusmet finis Ecclesiæ. Nam inter
alia discrimina, se differat a regnis temporalibus Ecclesiæ seu regnum Christi,
quod illorum finis seu tranquillitas publica obtineri possit etiam si iudicium Sententiarum
internis quandoque non præberetur attentus, tummodo æternum vel dem exhibetur
obsequium. At cum auctoritati Dei loquentis imitatur fides quæ plenum
et integrum animi attendum sibi vindicat, consequens est ut Sententia Ecclesiæ
De verbo Dei iudicium ferentis, tum externis tum internis assentiatur, secus
non obtineretur finis intentus. Tale enim magisterium a Christo Sapientissimum
Ecclesiæ auctore institui debuit, quale de depositum doctrinæ revelatæ in
Scripturis et traditionis contentum integre servandum, ad uniformitatem fidei ex-
ternæ, ad certitudinem fidei internæ, necessarium est. Porro ad hunc multi-
plicem finem obtinendum, non conducit quodlibet medium humanum, sed, ut omnibus

297

Conspertum est, Dehibet limitis finis proportionatis gaudere debet; secus requireretur effectus a causa insufficiente, quod insipientiae proprium est. Illud proinde medium oportet ut sit hominum et applicatum facile quod omnes facile cognoscere valeant; si enim esset cognitum ad idem difficile, multi causam ignorantiae et difficultatis merito praeterire possent et sic totam vitam in dubiis peragerent cum maximo fidei detrimento. Debet insuper esse commune, ad normam scilicet tribunalis universalis a Cujus Suprema jurisdictione pendere omnes, quin ejus decisio respici possit. Debet tandem securum esse et certum cui omnes etiam in intimo corde tuto acquiescere possunt et debeant. Si enim detem infallibilitatis si deneges, nedum omnes animos in unitatem fidei adducas, novas controversias de die in diem gignes quin unquam ultimo et supremo iudicio dirimi possint. Atqui tale medium, seu tribunal, aut iudicem, quaecumque nomine censcas appellandum, constituit vel ratio humana, vel spiritus privatus ad sensum Horatorum, vel inspiratio immediata singulis fidelibus concessa, vel Denique infallibile Ecclesia magisterium. Porro nullum ex his omnibus, si ultimum recipias, debet gaudere requisitis; nullum invenitur medium hominum, commune et certum quod fidei integritatem, unitatem et certitudinem conducere valeat.

Est 1° quidem, tale medium non constituit ratio humana, ut docent Sociniani. Ratio enim quae ad religionem naturalem integre servandam, ut inerte probant infanda paganismi mysteria, nec plane sufficiens est, quando ad fidem Custodiam doctrinae revelatae quae saepe mysterium menti ingervia continet, apta foret? Est vero hoc systema, experientia teste, negationem Revelationis Supernaturalis inducit ad pessimam doctrinam et rationalismum et naturalismum dictam subegit. Alteram forte detem hujus Systematis incommodum seu absurdum, et priore derivatum, in eo collocatur quod non possunt

Huiusmodi Rationalista gravissimorum istam errorum redargui aut Convinci.
Incalta videlicet Certamen, adducantur Argumenta e Scripturis de prompta; jam
adversarium irrefragabili argumento quasi catena ferrea stringere censes,
Cum ille Socinianus, ad instar Protei, omnes uno verbo solvit nodos. Respondet
Sententia abutens Apostoli: «Rationabile obsequium vestrum»; non pugnat cum
ratione Revelatio, Cum utriusque auctor sit Summo verax Deus; quid autem
tenendum proponit mysterium, videtur mihi, ratione duce, absurdum penitusque
incredibile; hoc provide non potuit Deus revelare. — Quod si res ita se habet,
Sane tale non est Tribunal Commune et Certum cui Definienti attentius
tuto possimus et debeamus, Cum sua cuivis ratio dictet prorsus diversa: unde,
ad ad ultimam deveniamus Sequelam, Tot erunt Religiones quot persone.

2° Si rationis loco Substituatur Spiritus privatus
qualis tibi finxerunt Protestantés, nondum adeo supremus iudex in quem Conveniunt
assignate Conditiones. Etenim Scriptura Spiritu privato intellecta, non est iudex
omnis id clarus, seu omnium Captus accommodatus. Quod reversa supponit Contrarium
Systema, nisi quemque proprio iudicio hoc tria Definire posse: quoniam sint libri
Sacri; quoniam fideles Veteris; quoniam genuinis textuum sensus? At quis
sanã mente huiusmodi quætionibus solvendis non imparum se habere? Sed hoc
nempe Definendum, Cunctos libros examinare, Controversias huc atque agitare
divinæ versionis textui originali conferre omnino necesse est, ad nemo non videt,
proxime præsertim legendis Protestantium Experientiã qui in Scripturis integris
laudis in infinitum discordant, quantum mentis humane imbecillitas tot momentis
æque ponderandis, totque quætionibus infallibiliter solvendis, sit insufficient.

Hec iudex Communis est Scriptura privatum intellecta, scilicet non efformat
Tribunal authenticationis cuius Sententiam litigantes sequi debeant; quilibet enim

298
litigantium in suo proprio sensu magis abundare quam alieno adherere cum
quod Protestantibus in Confesso sit quicquid in sua fide detentandū et efformandū
independentem esse. Quae mentis in rebus fidei independentia cum necessariā tribu-
nalis doctrinalis jurisdictione nunquam Conciliari poterit.

Eandem multum abest quin sit iudex infallibilis, cum Scriptura sit
pro se littera mortua quae privato intellecta Spiritu, sapient ad sententias Contradic-
torias Conducere apta sit; quod quidem quotidie confirmatum videmus ex
agendi ratione Reformationum qui etiam circa puncta gravissima inter se Concordare
nequeunt. Quā enim ratione Calvinista persuasum habeant haec verba Christi:
"Hoc est Corpus meum" de sensum metaphoricum detrahenda esse, Lutherani autem
eadem verba accipiunt in sensu litterali de reali Christi praesentia; nonne ex
utriusque parte legitur eadem Scriptura, afflante eodem Spiritu? Ecce prorsus
non est principium quo ad unitatem fideique similitatem redigatur Societas Christiana.

3° Nec magis competens est revelatio immediata
Singulari facta ad Constituendam tutam fidei regulam. Et primo quidem non
est iudex clausus. Quā enim regula hanc internam illuminationem quā, juxta Enthu-
siastas, menti veritas refulget, a Spiritu licet discernere possim? Ergo libenter
mentimur quin edargui possim; cum nullo modo de illuminationis istius Con-
sistentia constet. Id fortiori talis iudex non est infallibilis, cum saepe pro circumstan-
tiis varia dat edicta. Unde edargui possumus Enthusiasta ineluctabili illo Bellarmini
rationibus: "Regula catholicae fidei certa notaque esse debet; nam si nota non sit,
regula nobis non erit, si certa non sit, ne regula quidem erit. Porro privata Spiritus
inspiratio, ut in se certa sit, nobis tamen nota esse nullo modo potest nisi forte
virium testimonio, id est, veris miraculis confirmetur, quorum penuriam vixit
praestitum laborant qui hoc nostro saeculo non minus quam ceteri Spiritum

jactant; nam quis mihi fidem faciat non mentiri anabaptistam cum se Spiritu
afflatum dicat? Sed fac non mentiri; quā viā cognoscemus Spiritum illum, Spiritum
hunc et non Spiritum tenebrarum esse? Sed cum tam multi hoc tempore Quem ac
pastorem Spiritum Sanctum habere se gloriantur et tamen inter se sic animis
sententiisque distideant ut alii alios sint haeretici, fieri certe non potest ut
omnes recte sentiant; quod si falluntur omnes, quis, quod est omnino necesse
num, aliqui, quis affirmare audebit ex eorum numero se non esse qui a
Spiritu Satanae deluduntur. »

Protestantes Romam suā agendi ratione Doctrinam confirmant
Catholicam. Praeterea tamen remedium contra suas perpetuas divisiones nominis in
principis auctoritatis communis, invenire potuerunt; ides Constitutiones, Colloquia,
Synodos convenerunt. Praeterea mulieres, infantes, omnes legendi artis ignaros non
ad disputationem Scripturarum ope privati examinis remittunt, sed potius eos
docendū quid credere, quid agere debeant. Sua proponunt Symbola quorum
fidem a tyronibus dignum ut sic eos per suam auctoritatem ad notitiam divinae
revelationis ducenda, necessitatem auctoritatis doctrinalis pro maxima fidelium
parte praetere agnoscent

Credis proinde adversariorum systematibus quorum insuffi-
cientiam aut impossibilitatem perspectam habuimus, jam nobis considerandum
remane quāntum infallibile magisterium, quale Ecclesiae tribuendum probavimus,
tibi appime vindicare omnes velis ex dictis requisitis ad fidei depositum integre
servandum, ad unitatem doctrinalem et firmam, fide persuasivam producendam.
Est namque iudex aditus laicis; non enim postulamus a fidelibus ut unusquisque
Scripturas sentiat et diuturnā rerum discussionē, sibi ipsi fidem comparet, sed hoc
requiritur tantum ut oves promptas habeant ad magisterium hominum qui doctrinam

divinam viam et intelligibili voce declarant et hoc methodus homini qui praestem
 per & viam auctoritatis ducatur, maxime congruit. Unde actus fidei qui per viam
 privati examinis perit et simplicibus esse impossibilis, eisdem per viam auctoritatis
 facilis est. Motus enim credibilitatis aetatis et capacitatis eorum proportionalis
 et omni errandi formidinem excludentibus ad assensum determinantur. A parente.
 Sed nunc de fratre videtur. Cum hominibus locum fidei, suam manifestan-
 tam doctrinam committit Ecclesiae quae gaudet infallibilitatis privilegio. Tunc
 autem qui nullam habet rationem sufficiens testimonium patet aut patitur, fidei
 veritatem et auctoritatem Dei revelantem firmam credit; sicut fidem de naturali
 Sed a circumstantiis habet quia perfecte sciat quae sit ratio testimonii aucto-
 ritatis. Sicut ex parte ratione, motus externa credibilitatis melius percipit;
 sentit nunc de sua propria infirmitate necessitatem auctoritatis cui in rebus fidei
 divina obediatur et cum tanta auctoritas in sola Romana Ecclesia invenitur.
 Excludit Protestantium sectas qui illius necessitatem negant, confirmantur in sua
 infantia fide circa veritatem et divinitatem Religionis catholicae, quia nunquam
 Dubium positivum aut negativum examen Dubitationum adhibuerit; quam animi
 Suspensionem in fidei efformanda coguntur admittere reformatores. Unde Concilium
 Vaticanum poenam anathematis plene non dubitavit eos qui dicuntur et parum
 esse conditionem fidelium atque eorum qui ad fidem unice veram nondum pervenerunt,
 ita ut Catholici iustam causam habere possint fidem quam sub magisterio Ecce-
 lesiae jam susceperunt, assensu Suspenso in dubium vocandi, donec demonstrationem
 scientificam credibilitatis et veritatis fidei suae absolverint.

At magisterium Ecclesiae non est tantum modum applicatu
 facile sed etiam commune quod omnes adhibere teneantur. Sicut in causis Crimi-
 nis Tribunal de omnibus Crimibus pronuntiat, ita Tribunal Ecclesiae de omnibus fidelibus.

et Sententia semel dicta, jam causa inter litigantes finita est. Eandem Metu
est certum quatenus infallibile, ac proi fidei repetitum neque testando, neque
docendo, neque judicando admittere potest.

His omnibus prout, jam certo
concludendum est magisterium authenticum et infallibile in Ecclesia a Christo
institutum fuisse nisi dicatur sapientissimum Legislatorem finem sibi proposuisse
qui aptum illud consequendi medium provideret; scilicet unitatem, sanctitatem,
catholicitatem, apostolicitatem et indefectibilitatem Ecclesia intendit qui causas
ad hos effectus producendas efficaces potuerit. Quis porro tanta ore blasphemus de
Christo loquere non dubitaret? « Jam ergo manifeste apparet, ait S. Luc. IX,
in quanto versetur errore, qui rationis humane abutentes et tractantes Dei oraculum
ut hominum cogitationes, illa privata interpretationis judicio submittere non timeant.
Cum ipsemet Deus auctoritatem vivam instituerit ad docendum celestis Revelationis
Verum legitimumque sentum et ad dirimendas suo iudicio infallibili omnes hinc
fidei hinc morum controversias, ut non circumferantur fideles omni vento doctrinae
nec circumveniantur errore et astutia hominum... Quae vero auctoritas viva et
infallibilis nominis in Ecclesia vivit quam Christus in Petro fundavit, cui
fidem indeficientem promittit » (Ex Encyclica, occasione ipsius Constitutionis in Petri Cathedra).

Hae nostra thesibus quantis sit momenti, nemo non
videt; firmum enim stabile fundamentum, quo sublato, mox rueret totum Ecclesia
edificium, id lo admittit, jam habemus statum quae Religionum quae ad revelo-
ne habentur, valere ponderemus. Omnis quippe Societas Christiana quae
methodum auctoritatis in docendo repudiat, ut viam privati hominis sequatur,
Vera Christi Ecclesia non est; cum Christus in suo quod fundavit regno
instituerit Tribunal doctrinale ad causas fidei judicandas. Unde in specie

jā concludere fas est quolibet Protestantium sectas non constituisse veram Christi
Ecclesiam, dum Religio catholica illam efformat societatem in qua suam Christus
potius auctoritatem.

Exemplum Centurionis Cornelii ad pedes Petri prostrati sequentes,
ore unanimi et corde simplici exclamaverunt et amanter diciterunt: « Hunc ergo,
Mater Ecclesia, omnes nos in conspectu tuo adsumus audire omnia quaecumque tibi
praecepta sunt a Domino » (Act. X. 38.)

Hanc Ovesim, Deo duce et auspice beatā et immaculatā
Virgine Mariā, tueri conabitur, die indicendā, in curiā Sardienis
Academia, magister Julius Vallin, Diocesis Aotensis sacerdos.

L. J. L.

